

nosti pracovních soudů měly býti vyňaty spory, upravené některými speciálními zákony, mezi nimi zvláště spory z poměru domovníků, které byly z kompetence pracovních soudů vyloučeny (srov. usnesení ústavně-právního výboru ve zprávě jeho tisk. 473/1931). Nebylo by důsledné a zřejmě nebylo ani zamýšleno zákonodárcem přidělit spory o výpovědi z bytu soudům pracovním a spory mzdové ponechat soudům řádným.

Čís. 14157.

Poměr § 92 obč. zák. k §§ 1 a 2 vyživovacího zákona.

Vyživovací povinnost ukládá výdělečnou činnost jen podle možnosti.

Je-li manželka činná ve výdělečném podniku manželově, plní povinnost uloženou jí v § 92 obč. zák. (aby manžela podle svých sil ve výdělku podporovala) a nemůže za to žádati odměnu, z níž by poskytovala otcí služnou výživu.

Slovo »manžel« v § 2 (2) vyživ. zák. vztahuje se také na manželku.

(Rozh. ze dne 8. února 1935, Rv I 1385/33.)

Žalobu, opřenou o ustanovení § 154 obč. zák., nižší soudy zamítly, o d v o l a c í s o u d, pokud jde o spolužalovanou Bedřišku R-ovou z d ů v o d ů: Je rozhodnouti otázku, zda na žalovanou Bedřišku R-ovou vztahuje se též ustanovení § 2 zákona ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931. Ohledně této žalované zjistil soud první na základě výpovědi svědka Karla R-a, že od roku 1926 vede jako manželka domácnost, ve které se stravuje 16 až 20 osob, že mimo to částečně vede tato žalovaná i dozor obchodní v závodě svého manžela a že vypomáhá také tu a tam v korespondenci manželově. Je nerozhodno, jestli je denně v obchodě zaměstnána, a to zejména v hodinách, kdy je obchod silnější, jak potvrzuje zpráva městského úřadu v T. Š. Jde jen o to, zda jí přísluší za její práci nějaká odměna za její práce konané manželi či nikoli, ať již práce ty se pohybovaly v mezích povinností, uložených manželce ustanovením § 92 obč. zák., či zda práce ty meze oné povinnosti převyšovaly. Nemůže ovšem býti pochybnosti, že tato žalovaná je podstatnou podporou svého manžela a jeho závodu, když dohlíží na vedení domácnosti, dozírá i na obchod a dokonce i vypomáhá mu v korespondenci, a možno skutečně předpokládati, že tím žalovaná vykonává činnost, která značně ulehčuje manželi Karlu R-ovi, ba, která dokonce ušetřuje mu placenou sílu, kterou by jinak alespoň k vedení domácnosti musil míti. Rovněž nelze přehlédnouti, že mezi osobami blízkými, uvedenými v § 2 odst. 2 zákona čís. 4/31 sb. z. a n. jmenován je i manžel. Než odvolací soud má za to, že zákonodárce slovem »manžel« mohl míti skutečně jen na mysli manžela a nikoli též manželku. Podle § 44 obč. zák. jsou sice oba manželé povinni poskytovat si vzájemnou pomoc, ale nikde zákon nestanoví, že by manžel byl povinen v manželčině živnosti vypomáhati bezplatně, neboť zákon mu ukládá v §§ 91 a 141 obč. zák. jen povinnost, aby se staral o výživu manželky a dětí. Oproti tomu má manželka podle § 92 obč. zák. pomáhati svému muži v domácnosti a ve výdělku podle svých sil, aniž by za tyto služby mohla požadovati od

manžela úplaty; každá taková ať vymíněná nebo placená úplata musila by se považovati za darování (srov. Ehrenzweig: »Familienrecht« str. 113). Kdyby ustanovení § 2 zákona čís. 4/31 sb. z. a n. mělo se vztahovati i na služby konané manželkou v domácnosti a živnosti manželově, pak by tím byl zvrácen občanský zákon v jedné ze základních zásad manželského práva, čemuž zajisté zákonodárce nechtěl. Odvolatel netvrdil také, že na straně manželů R-ových jde o společenství statků po rozumu § 1233 a násl. obč. zák.; z pouhé skutečnosti manželského poměru a společného provozu živnosti nelze ještě souditi, že zisk z obchodu Karla R-a plynoucí je společným jměním manželů R-ových (§ 1237 obč. zák.). Jestliže pak ani odvolatel sám netvrdil, že žalovaná má svoje vlastní jmění, z něhož by mohla dostáti své alimentární povinnosti, pak právem první soud žalobu ohledně ní zamítl. Nelze ovšem pochybovati o tom, že tato žalovaná by při dobré vůli mohla přispěti dobrovolně k výživě nuzného otce, ať již naturáliemi nebo penězi, ale soudním rozsudkem jí tato povinnost uložena býti nemůže, když ustanovení §§ 1 a 2 zákona čís. 4/31 se na ni vztahovati nemůže, neboť ani sám žalobce netvrdí, že by kromě své činnosti v domácnosti a v závodě manželově mohla ještě vykonávati jinou výdělečnou činnost.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobcovu, a to, pokud jde o spolužalovanou Bedřišku R-ovou, z těchto

d ů v o d ů:

Žalobce odůvodňoval platební schopnost spolužalované dcery B. R. přispívati poměrně k jeho slušné výživě (§ 154 obč. zák.) tvrzením, že koná práce v živnosti svého manžela, za něž by jí příslušela přiměřená odměna podle § 2 odst. 1 a 2 zák. čís. 4/31 a potírá především jako právně mylný názor odvolacího soudu, že § 2 odst. 2 zákona čís. 4/31 se nevztahuje na manželku, která podporuje manžela v jeho výdělečné činnosti a že zmíněným zákonem nebyl pozměněn § 92 obč. zák. Než dovolací soud schvaluje právní názor soudu odvolacího. Kdyby zákonem alimentárním byl měl býti pozměněn § 92 obč. zák., muselo by to býti v tomto zákoně výslovně ustanoveno, neboť § 92 obč. zák. jsou upraveny povinnosti manželky způsobem takovým, že by každou jeho změnou bylo se dotýkáno základních povinností manželky vůči manželovi, jak jsou v obč. zák. upraveny. Z § 92 obč. zák. vyplývá, že manželka má povinnost, aby se věnovala domácnosti, zároveň však — žádá-li to na ní manžel — aby ho podporovala i v jeho výdělečné činnosti. Obmezení § 1 zák. č. 4/31, že ten, koho stihá vyživovací závazek, jest povinen vykonávati příslušnou činnost (jen) podle možnosti, jest zvláště použití na manželku, které právě pro povinnosti uložené jí v § 92 obč. zák. zpravidla nebude možno, aby vykonávala výdělečnou činnost. Podle zprávy ústavně-právního výboru senátu, tisk čís. 223/1930 k § 1 aliment. zák. může býti výdělečná činnost uložena jen v takové míře, pokud je to z a d a n ý c h o k o l n o s t í možno a pokud je toho zavázaný schopen. Třebaže nelze souhlasiti s úzkým výkladem, že pod slovem »manžel« v druhém odst. § 2 uved. zák. jest rozuměti jen manžela, nikoliv manželku, neboť tomuto výkladu odporuje ustanovení téhož paragrafu o oso-

bách, »které s povinným nebo jeho m a n ž e l e m jsou příbuzní«, což zřejmě se vztahuje jak na manžela, tak i na manželku, plyne přece jasně z § 92 obč. zák., že manželka zpravidla nemůže býti nucena k výdělečné práci k tomu cíli, aby mohla plniti vyživovací povinnost vůči rodičům (§ 154 obč. zák.) a nemůže nikdy žádati na manželovi zvláštní odměnu za práce, které koná v jeho podniku výdělečném a že z toho důvodu § 2 uved. zák. se nemůže vztahovati na manželku podporující manžela v jeho povolání.

Čís. 14158.

Nejde o zmatečnost § 477 čís. 3 c. ř. s., jestliže odvolací soud potvrdí rozsudek prvního soudu zároveň opravil po stránce formální rozsudkový výrok v tom směru, že do něho pojal i rozhodnutí o namítané vzájemné pohledávce.

(Rozh. ze dne 8. února 1935, Rv I 191/34.)

Prv ý s o u d vyhověv žalobě na zaplacení 3.571 Kč uvedl mimo jiné v důvodech rozsudku, že namítané vzájemné pohledávky 3.521 Kč nejsou důvodem po právu, rozhodnutí o tom nepojal však do výroku. O d v o l a c í s o u d nevyhověl ve věci samé odvolání, rozsudek prvního soudu však doplnil ve výroku v ten smysl, že namítané vzájemné pohledávky nejsou důvodem po právu. K tomu uvedl v d ů v o d e c h: Žalovaná strana uplatňovala v řízení protipohledávky úhrnem 3.521 Kč, o kterých v řízení první stolice bylo jednáno a ohledně kterých také napadený rozsudek odůvodňuje, že nejsou po právu. Výrok o nich není však v rozsudkovém výroku obsažen, takže tento je vadný a jest jej doplniti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, pokud jde o vytýkané doplnění rozsudku prvního soudu, z těchto

d ů v o d ů:

Prvý soudce zabýval se protipohledávkou, kterou žalovaný namítal k započtení, učinil v příčině této pohledávky potřebná skutková zjištění a doličuje v důvodech svého rozsudku, že tato protipohledávka nepozůstává po právu. Není proto zmatečností podle §§ 503 čís. 1 a 477 čís. 3 c. ř. s., když odvolací soud, potvrdí rozsudek prvního prvního soudce, opravil výrok v tom smyslu, že do něho pojal i rozhodnutí o protipohledávce žalovaného, neboť tím přizpůsobil jen znění rozsudkového výroku obsahu důvodů rozsudku.

Čís. 14159.

Obecní zaměstnanec je povinen učiniti prohlášení podle § 25 zák. čís. 16/20 Sb. z. a n.; prohlášení to není nahrazeno úpravou požitků zaměstnancových, třebaže byla provedena podle tohoto zákona.

(Rozh. ze dne 8. února 1935, Rv I 2349/34.)